

Biežāk uzdotie jautājumi un atbildes

Vai vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāti ir nepieciešami arī komisiju locekļiem un vai deputāts, ja viņam nav sertifikāta, var pildīt komisijas locekļa pienākumus?

Atbilde: Ministru kabineta 2021. gada 9. oktobra rīkojuma Nr. 720 “Par ārkārtējās situācijas izsludināšanu” (turpmāk – MK rīkojums Nr. 720) 5.3. apakšpunkts noteic, ka valsts un pašvaldību institūciju (tai skaitā kapitālsabiedrību) darbinieki un amatpersonas no 2021. gada 15. novembra savus darba pienākumus var veikt tikai tad, ja viņiem ir vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Lai arī ar pašvaldības komisiju locekļiem netiek nodibinātas darba tiesiskās attiecības klasiskā to izpratnē, tomēr tie ir atzīstami par MK rīkojuma Nr. 720 5.3. apakšpunkta subjektiem, jo:

- 1) valsts pārvalde pēc fakta paredz sabiedrības pārstāvju iesaistīšanu valsts pārvaldes iestāžu darbā;
- 2) pašvaldības komisijas izveido pašvaldības dome ar lēmumu;
- 3) pašvaldības dome apstiprina komisiju nolikumus;
- 4) komisijas pilda noteiktas pašvaldības jeb publiskās funkcijas;
- 5) pieaicinātie speciālisti par darbu komisijās saņem atlīdzību no pašvaldības budžeta.

Tādējādi pašvaldībai ir tiesības izvirzīt pašvaldības komisiju locekļiem prasību uzrādīt vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, kā arī ierobežot pašvaldību komisiju locekļus iespējās piedalīties komisiju darbā, ja vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts netiek uzrādīts.

Vienlaikus jāņem vērā, ka ar 2021. gada 15. novembri MK rīkojumā Nr. 720 stājas spēkā grozījumi, kas paredz izņēmuma gadījumus attiecībā uz šā rīkojuma 5.3. apakšpunkta subjektu nodarbināšanu, proti, šā rīkojuma 5.3. apakšpunktā minēto nosacījumu par darba pienākumu veikšanu no 2021. gada 15. novembra, ja darbiniekam (amatpersonai) ir vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, nepiemēro darbiniekiem (amatpersonām), kuri uzsākuši vakcināciju līdz 2021. gada 15. novembrim un vakcinācijas sertifikātu iegūs ne vēlāk kā 2021. gada 15. decembrī. Līdz vakcinācijas sertifikāta iegūšanai darbinieks (amatpersona) var turpināt pildīt savus darba (amata, dienesta) pienākumus klātienē, uzrādot testēšanas sertifikātu, kas izsniegts ne agrāk kā pirms 72 stundām.

Attiecībā uz deputātu darbību pašvaldības komisijās iepriekšminētie grozījumi nav attiecināmi. Regulējums, saskaņā ar kuru izvirzāmas prasības deputātu darbībai pēc šā gada 15. novembra, ir ietverts likumā “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam”. Šā likuma 7. pants noteic, ka pašvaldības domes deputāta pilnvaras īstenot ir tiesīgs tikai tāds deputāts, kurš līdz 2021. gada 15. novembrim ir ieguvis un uzrādījis pašvaldības vēlēšanu komisijai sertifikātu. Tādējādi, ja deputāts līdz 15. novembrim nav ieguvis un uzrādījis pašvaldību vēlēšanu komisijai vakcinēšanas vai pārslimošanas sertifikātu, no 15. novembra šis deputāts nav tiesīgs piedalīties pašvaldības komisiju darbā.

Uz 15.11.2021. deputātam, kuram nav vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāta, ir darbnespējas lapa vai atvaļinājums, kā rīkoties?

Atbilde: Atbilstoši likuma “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam” 7. pantam pašvaldības domes deputāta pilnvaras īstenot ir tiesīgs tikai tāds deputāts, kurš līdz 2021. gada 15. novembrim ir ieguvis un

uzrādījis pašvaldības vēlēšanu komisijai sertifikātu. Līdz ar to nav juridiski izšķirošs apstāklis, ka deputāts ir darbnespējā vai atvaļinājumā, jo arī šajā laikā deputāts neveic deputāta pienākumus.

Šā likuma 8. pantā noteikts domes pienākums tuvākajā domes sēdē pieņemt lēmumu par deputāta pilnvaru apturēšanu. Ja deputātam turpinās darbnespēja vai viņš atrodas atvaļinājumā arī domes sēdes laikā, tad dome pieņem attiecīgu lēmumu par pašvaldības domes deputāta pilnvaru apturēšanu. Saskaņā ar 9. pantu persona pēc iespējas ātrāk uzrāda sertifikātu vēlēšanu komisijai un iesniedz domes priekšsēdētājam iesniegumu par deputāta pienākumu pildīšanas atsākšanu, lai tuvākajā domes sēdē par sertifikāta faktu tiktu paziņots domes sēdē un aizvietotais deputāts atsāktu pildīt deputāta pilnvaras.

Uz 15.11.2021. pašvaldības domes deputātam nav spēkā esoša sadarbspējīga Covid-19 sertifikāta, vakcinācija pabeigta un tuvākajās dienās tas būs jau spēkā esošs, vai jāveic kādas darbības?

Atbilde: Atbilstoši likuma “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam” 7. pantam pašvaldības domes deputāta pilnvaras īstenot ir tiesīgs tikai tāds deputāts, kurš līdz 2021. gada 15. novembrim ir ieguvis un uzrādījis pašvaldības vēlēšanu komisijai sadarbspējīgu Covid-19 sertifikātu. Pašvaldības vēlēšanu komisija tuvākajā domes sēdē ziņo par deputātiem, kuri nav uzrādījuši sertifikātu. Ja līdz tuvākajai domes sēdei pašvaldības domes deputāts ir ieguvis sertifikātu un līdz tam citā domes sēdē nav lemts par deputāta pilnvaru apturēšanu, tad saskaņā ar minētā likuma 9. pantu deputāts uzrāda sertifikātu pašvaldības vēlēšanu komisijai, kas attiecīgi tālāk ziņo tuvākajā domes sēdē par deputātiem ar derīgiem sertifikātiem. Šajā gadījumā deputāta aizvietošana nebūs notikusi.

Vai uzaicināto pašvaldības domes deputātu (uz aizvietojamā deputāta pilnvaru apturēšanas laiku) ieceļ ar domes lēmumu? Vai ir jāsasauc vēlēšanu komisijas sēde?

Atbilde: Dome darbu organizē patstāvīgi. Saskaņā ar likumā “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam” pašvaldības vēlēšanu komisija konstatē deputātus bez sertifikāta un atbilstoši Pašvaldības domes vēlēšanu likuma 43. pantā noteiktajai kārtībai uzaicina nākamo deputātu, kurš ieguvis sertifikātu. Uzaicinātais pašvaldības domes deputāts pilnvaras iegūst pēc tam, kad dome pieņemusi lēmumu par deputāta bez sertifikāta pilnvaru apturēšanu. Domes lēmums par uzaicinātā domes deputāta pilnvarām atsevišķi nav jāpieņem, tomēr, lai nodrošinātu publisku ticamību, informācija par uzaicinātiem deputātiem būtu skatāma domes sēdē.

Kā rīkoties, ja pašvaldības domes deputāts šobrīd ir saslimis ar Covid-19 un viņa sertifikāta darbība šī iemesla dēļ šobrīd ir apturēta?

Atbilde: Konkrētajā gadījumā pašvaldības domes deputātam, visticamāk, ir darbnespējas lapa, un tas ir pamatots iemesls, kādēļ deputāts nevar īstenot savas pilnvaras. Ministru kabineta 2021. gada 28. septembra noteikumu Nr. 662 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 221.4. apakšpunkts nosaka, ka personai, kurai apstiprināta inficēšanās ar SARS-CoV-2 vīrusu, Nacionālais veselības dienests aptur vakcinācijas sertifikāta darbību uz laiku līdz vienpadsmitajai dienai kopš parauga ņemšanas datuma pirmā pozitīvā testa vienas

saslimšanas epizodes ietvaros, ar kuru laboratoriski, veicot RNS testu, tika apstiprināta Covid-19 infekcija. Ņemot vērā to, ka sertifikāta darbība tiks atjaunota, nekādas papildus darbības nav jāveic.

Ja visiem pašvaldības domes deputātiem ir sertifikāti, vai ir jāsasauk vēlēšanu komisijas sēde?

Atbilde: Vēlēšanu komisijas sēde nav jāsasauk.

Ja ar domes lēmumu ir apturētas deputāta, kurš nav ieguvis un uzrādījis sadarbspējīgu Covid-19 sertifikātu, pilnvaras un, uzaicinot nākamo deputāta kandidātu (pirmo), tiek konstatēts, ka viņam sertifikāts uz tuvāko pašvaldības domes sēdi nav iegūts, tad deputāta vietā stājas nākamais kandidāts (otrais), kurš ir ieguvis un var uzrādīt sertifikātu. Vai brīdī, kad pirmajam deputāta kandidātam būs iegūts sertifikāts, nepieciešams veikt kandidātu rotāciju, pieņemot attiecīgu domes lēmumu?

Atbilde: Brīdī, kad pirmais deputāta kandidāts būs ieguvis un uzrādījis sertifikātu, būs piemērojams likuma “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam” 9. pants. Lai gan minētajā tiesību normā nav atrunāta maiņa starp deputātu kandidātiem, tomēr, ņemot vērā salīdzināmos apstākļus, kādi rodas aizvietotajam pašvaldības domes deputātam un nākamajiem uzaicinātajiem deputātu kandidātiem, saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 17. panta otrajā daļā noteikto ir piemērojama tiesību normu analogijas metode. Pamatojoties uz minēto, ir secināms, ka pirmais deputāta kandidāts nedēļas laikā uzrāda pašvaldības vēlēšanu komisijai iegūto sertifikātu un iesniedz domes priekšsēdētājam iesniegumu par deputāta pienākumu pildīšanas uzsākšanu. Domes lēmums par uzaicinātā domes deputāta pilnvarām atsevišķi nav jāpieņem, tomēr, lai nodrošinātu publisku ticamību, informācija par uzaicinātiem deputātiem būtu skatāma domes sēdē.

Vai deputātu maiņas gadījumā nepieciešams domes lēmums par izmaiņām komiteju sastāvā?

Atbilde: Atbilstoši likuma “Par pašvaldībām” 21. panta pirmās daļas 10. punktam dome var izskatīt jebkuru jautājumu, kas ir pašvaldības pārziņā, turklāt tikai dome var ievēlēt un atlaist (atbrīvot no pienākumiem) domes priekšsēdētāju, priekšsēdētāja vietnieku, pastāvīgo komiteju locekļus un revīzijas komisijas locekļus. Tā kā ar deputāta pilnvaru apturēšanu mainās komitejas locekļu sastāvs, pašvaldības domei ir jāpieņem lēmums par konkrēta locekļa iecelšanu attiecīgajā komitejā un izdarāmi grozījumi lēmumā par domes attiecīgās komitejas sastāva noteikšanu.

Ar kuru brīdi pašvaldības domes deputāts, kurš pašvaldības vēlēšanu komisijai nav uzrādījis sadarbspējīgu Covid-19 sertifikātu, vairs nav tiesīgs saņemt atlīdzību un kompensācijas? Ar kuru brīdi pašvaldības domes deputāts, kurš iegūst sertifikātu, atkal ir tiesīgs saņemt atlīdzību un kompensācijas?

Atbilde: Atbilstoši likuma “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam” 7. pantam pašvaldības domes deputāta pilnvaras īstenot ir tiesīgs tikai tāds deputāts, kurš līdz 2021. gada 15. novembrim ir ieguvis un

uzrādījis pašvaldības vēlēšanu komisijai sertifikātu. Ja pašvaldības domes deputāts nav ieguvis un uzrādījis sertifikātu, tad no 15. novembra pašvaldības domes deputāts nevar īstenot deputāta pilnvaras un šajā periodā nav tiesīgs saņemt atlīdzību un kompensācijas.

Savukārt no minētā likuma 9. panta regulējuma izriet, ka aizvietotais pašvaldības domes deputāts savus deputāta pienākumus atsāk pildīt ar brīdi, kad domes priekšsēdētājs domes sēdē ir informējis par domes deputāta sertifikāta iegūšanu un pienākumu pildīšanas atsākšanu. Tādējādi secināms, ka atlīdzības un kompensāciju izmaksa tiek atsākta ar brīdi, kad priekšsēdētājs domes sēdē paziņo par konkrētā deputāta pilnvaru atsākšanu.

Ja pašvaldības domes deputāts uz 2021. gada 15. novembri nebija ieguvis un uzrādījis sadarbspējīgu Covid-19 sertifikātu, bet līdz tuvākajai domes sēdei deputātam tas ir jau iegūts un uzrādīts, vai par dienām, kad deputātam nebija sertifikāta, ir saņemama atlīdzība un kompensācijas?

Atbilde: Atbilstoši likuma “Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam” 7. pantam pašvaldības domes deputāta pilnvaras īstenot ir tiesīgs tikai tāds deputāts, kurš līdz 2021. gada 15. novembrim ir ieguvis un uzrādījis pašvaldības vēlēšanu komisijai sertifikātu. Tādējādi secināms, ka kopš 15. novembra, kamēr nav iegūts un uzrādīts sertifikāts, deputāts savas pilnvaras īstenot nav tiesīgs, līdz ar to atlīdzības un kompensāciju saņemšanai par šīm dienām nav pamata.